

Statsforvalterens tilråding til  
Miljødirektoratet om vern av skog for  
Tiurkollen, Skien

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark  
Oktober 2025

## Innhold

|                                                                           |   |
|---------------------------------------------------------------------------|---|
| 1. FORSLAG.....                                                           | 3 |
| 1.1 Hjemmelsgrunnlag .....                                                | 3 |
| 1.2 Verneverdier, påvirkningsfaktorer og effekter av verneforslaget ..... | 3 |
| 1.3 Andre interesser.....                                                 | 5 |
| 1.4 Planstatus.....                                                       | 5 |
| 2. SAKSBEHANDLING.....                                                    | 5 |
| 2.1 Saksbehandlingsprosesser .....                                        | 5 |
| 2.2 Forholdet til utredningsinstruksen .....                              | 6 |
| 2.3 Forvaltningsmyndighet .....                                           | 6 |
| 3. VIKTIGE ENDRINGER UNDER BEHANDLINGEN AV VERNEPLANEN .....              | 6 |
| 3.1 Avgrensing.....                                                       | 6 |
| 3.2 Verneforskriften.....                                                 | 6 |
| 4. FORVALTNING, ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER .....           | 7 |
| 4.1 Vurdering av samfunnsnytte og samfunnsøkonomiske konsekvenser .....   | 7 |
| 4.2 Forvaltningsmessige og budsjettmessige konsekvenser .....             | 7 |
| 4.3 Avveiling skogvern - skogbruk.....                                    | 7 |
| 4.4 Forvaltningsmyndighet .....                                           | 8 |
| 5. Beskrivelse av området med merknader .....                             | 8 |
| Tiurkollen, Skien kommune .....                                           | 8 |

## 1. FORSLAG

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark tilrår vern av Tiurskollen naturreservat i medhold av naturmangfoldloven (lov om forvaltning av naturens mangfold). Tiurskollen er et nytt naturreservat.

Tilrådingen omfatter 922 dekar nytt verneareal. Totalt skogareal er 790 dekar, og av dette er 790 dekar produktiv skog. (Skogdataene er hentet inn fra AT Skog).

Området som foreslås vernet er:

1. Tiurskollen i Skien kommune, Telemark fylke

### 1.1 Hjemmelsgrunnlag

Området foreslås vernet i medhold av naturmangfoldloven § 34 og § 62.

Området foreslås vernet som naturreservat, jf. naturmangfoldloven § 37. Vilkåret for å kunne opprette et naturreservat etter naturmangfoldloven § 37 er at arealet enten inneholder truet, sjelden eller sårbar natur, representerer en bestemt naturtype, på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold, utgjør en spesiell geologisk forekomst eller har særskilt naturvitenskaplig verdi.

Naturreservat skal bidra til bevaringsmålene i naturmangfoldloven § 33, blant annet bokstavene

a (variasjonsbredden av naturtyper og landskap)

b (arter og genetisk mangfold)

c (truet natur og økologiske funksjonsområder for prioriterte arter).

Verneområdene skal bidra til å oppfylle flere nasjonale mål som:

- Et representativt utvalg av norsk natur skal bevares for kommende generasjoner.
- Økosystemene skal ha god tilstand og levere økosystemtjenester.
- Ingen trua arter og naturtyper skal utryddes, og utviklingen til trua og nær trua arter og naturtyper skal bedres.

Opprettelse av verneområdene bidrar til å nå internasjonale mål og forpliktelser, bl.a. nedfelt i konvensjonen for biologisk mangfold artikkel 8 om et sammenhengende verneområdenettverk, jf. også naturmangfoldloven § 33 bokstav g.

Ved å verne disse naturområdene mot ulike typer inngrep, gir verneområdene også et positivt bidrag til det nasjonale og internasjonale målet om å stanse tapet av naturmangfold, jf. naturmangfoldloven § 33 bokstav a, b og c.

Områdene vil bidra til å oppfylle det nasjonale målet vedtatt av Stortinget om 10 % vern av skog.

### 1.2 Verneverdier, påvirkningsfaktorer og effekter av verneforslaget

Det foreslåtte verneområdet inkluderer viktige naturtyper og nær truede og truede arter.

Vern av området bidrar til å redusere de negative effektene av klimaendringene, gjennom å sikre et nettverk av viktige leveområder for naturmangfoldet i norske økosystem. Det foreslåtte

verneområdet har stor variasjon og rikt artsmangfold. Slike områder er robuste mot endringer i klimaet og bidrar til langsiktig bevaring av artsmangfoldet og opprettholdelse av de økosystemtjenester skogen gir. Vern av området vil bidra til langsiktig binding av karbon. Det meste av skogen i denne tilrådingen er gammel barskog med forekomster av lauvskog.

I denne verneplanen er verneverdiene for området blant annet knyttet til gammel barskog, rik blandingsskog i lavlandet, og to rødlista naturtyper med edellauvskog, som vil bidra til å fylle mangler i vernet. Samtidig vil området bidra til å bevare nær truede og truede arter.

Kunnskapsgrunnlaget om naturmangfoldet i verneforslaget er innhentet fra:

*Naturbase:* <http://naturbase.no/>

*Artskart:* <https://artskart.artsdatabanken.no/>

*Skoganalyse:* <https://skoganalyse.miljodirektoratet.no/>

De viktigste påvirkningsfaktorene på verneverdiene i området som foreslås vernet er ulike typer utbygginger og hogst. Vern av det foreslåtte området skal gjennom bestemmelser om slike tiltak sikre arealer med viktige vernekvaliteter og bidra til dekning av viktige mangler i skogvernet. Området vil bidra til langsiktig og effektiv bevaring av naturtyper og levesteder for truede arter, og reduserer dermed den samlede belastningen på arter som har risiko for å dø ut.

Verneforskriften åpner for at flere pågående aktiviteter kan videreføres. Tiltak som isolert sett vurderes å ha liten betydning for verneformålet, kan i sum og over tid medvirke til at verneverdiene forringes. For enkelte aktiviteter vil det derfor i tråd med prinsippene om samlet belastning være restriksjoner, slik at naturverdiene får en økt beskyttelse. Dette er også i tråd med prinsippene om miljøforsvarlige teknikker og lokalisering, samt miljøforringer betaler der hvor det ut fra hensynet til verneverdiene er fastsatt bestemmelser om blant annet ferdsel og infrastrukturtiltak. Ut fra dagens kunnskap om arter og naturtyper i området vil de aktivitetene som i henhold til verneforskriften kan videreføres, med liten grad av sannsynlighet ha vesentlig negativ innvirkning på disse artene, naturtypene og landskapselementene. Vernebestemmelsene tillater likevel ikke vesentlige inngrep i området.

Statsforvalteren vurderer det slik at vernet med stor grad av sannsynlighet vil føre til en positiv utvikling for artene og naturtypene, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5. Statsforvalteren anser at kunnskapsgrunnlaget er i tråd med kravet i naturmangfoldloven § 8. Statsforvalteren har ut fra en føre-var-tilnærming i verneforslaget vektlagt muligheten for flere påvirkninger av samme slag, eller en kombinasjon av flere ulike påvirkningsfaktorer (samlet belastning). Det foreligger ellers etter Statsforvalterens oppfatning tilstrekkelig kunnskap om naturmangfoldet, påvirkningsfaktorer og effekten av vernet. Føre-var-prinsippet tillegges derfor ikke ytterligere vekt i denne saken.

For nærmere beskrivelse av verneverdier, påvirkningsfaktorer og effekter av verneforslaget, jf. naturmangfoldloven kapittel II, vises det til omtalen av Tiurkollen naturreservat i kapittel 5.

Dersom området ikke vernes, vil det være andre sektorlover som regulerer arealbruken fremover og som skal ivareta hensynene til biologisk mangfold.

### 1.3 Andre interesser

#### Kraft og energi:

Lede har områdekonsesjon i Skien kommune. (Nærmeste etablerte nettanlegg er et lavspent luft- og kablet nett. Avstanden til verneområdet er på ca. 500 meter, og anses som tilstrekkelig).

#### Mineraler:

Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) kom med uttalelse til høringen, men har ingen kommentarer til Tiurkollen.

#### Stier:

Det går ingen kjente stier innenfor området.

#### Traktorvei:

Det går et par traktorveier gjennom området, som er avmerket i forslaget til vernekart.

#### Hytte:

Det ligger en hytte/brakke innenfor området, som er avmerket i forslaget til vernekart.

#### Andre interesser:

Statsforvalteren anser interesser knyttet til friluftsliv og jakt som de største interessene innenfor området. Disse interessene vil bli ivaretatt gjennom et varig vern av området, og gjennom verneforskriften.

### 1.4 Planstatus

Verneforslaget ligger innenfor område avsatt til LNFR (landbruks- natur- og friluftsområde) formål i kommunens arealplaner. Det ligger fire hensynssoner over området som er tilbudt til vern;

1) *H320 Flomfare*. Nordover fra Høgsettjenn og langs elvene østover fra Paddetjenn og en myr vest for Paddetjenn. Også et lite område helt øst i lokaliteten. I vest er det flomfare langs elven ned mot Vebergjenn.

2) *H560. Hensynssone*. Bevaring av naturmiljø i nord-vest, kartlagt en viktig (B-verdi, 2010) rik blandingsskog i lavlandet.

3) *H740 Båndleggingsone*. Nedslagsfelt for verna vassdrag over store deler av området

4) *H110 Sikringsone*. Nedslagsfelt drikkevann samme område som H740

## 2. SAKSBEHANDLING

### 2.1 Saksbehandlingsprosesser

| Navn       | Tilbud    | Oppstart   | Høring    |
|------------|-----------|------------|-----------|
| Tiurkollen | 24.3.2021 | 13.12.2023 | 10.4.2025 |

Tilbudene om vern kom fra 6 private grunneiere den 24.3.2021 via AT Skog. Området er kartlagt etter ny metodikk av Biofokus i 2021. Frist for uttalelse til høringen var 6.6.2025.

## 2.2 Forholdet til utredningsinstruksen

Verneforslaget er utarbeidet i henhold til Utredningsinstruksen. I kapittel 1 og 2 begrunnes verneforslaget på overordnet nivå og sammenhengen med nasjonale og internasjonale mål om å ta vare på et utvalg av norsk natur belyses. Videre omtales kort hva som eventuelt skjer med verneverdiene hvis vernet ikke gjennomføres og hvilke virkemidler som eventuelt kan være relevante. I kapittel 4 vurderes samfunnsnyttene av verneforslaget på et overordnet nivå, sammen med økonomiske og administrative konsekvenser. I kapittel 5 omtales og vurderes generelle kommentarer og konkrete merknader til verneforslaget for Tiurkollen naturreservat fra berørte parter, myndigheter og interessegrupper.

Gjennomføringen i henhold til rundskriv T-2/15 om saksbehandlingsregler ved områdevern etter naturmangfoldloven, forvaltningsloven og utredningsinstruksen har medført inkluderende prosesser som sikrer en vellykket gjennomføring.

Gjennom verneplanprosessen er det foretatt en avveining mellom verneinteresser og andre bruker- og samfunnsinteresser. Verneforslaget er også i størst mulig grad tilpasset de ulike brukerinteressene i området. Kravene i naturmangfoldloven § 14 er dermed oppfylt.

## 2.3 Forvaltningsmyndighet

Aktuelle kommuner skal gjennom høringsprosessen gi tilbakemelding på om de ønsker å få tildelt forvaltningsmyndighet for nye verneområder i tråd med gjeldene politikk på området. I denne saken har det ikke kommet noe uttalelse fra Skien kommune på dette. Forvaltningsmyndigheten fastsettes gjennom forskriften når områder vedtas vernet.

# 3. VIKTIGE ENDRINGER UNDER BEHANDLINGEN AV VERNEPLANEN

## 3.1 Avgrensing

Det er ikke gjort endringer i avgrensing etter høring.

## 3.2 Verneforskriften

Det er gjort enkelte mindre endringer i verneforskriften etter høring. Det er lagt inn et manglende gårds- og bruksnummer, 350/6, under § 2. I tillegg er det under § 4 bokstav d lagt inn hytte, med tanke på fremtidig vedlikehold. Det er i tillegg lagt inn en endring av ordlyden i formålet, da det riktige skal være rik edellauvskog. Endringene er satt i kursiv.

## 4. FORVALTNING, ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

### 4.1 Vurdering av samfunnsnytte og samfunnsøkonomiske konsekvenser

Området er i kommunenes arealplaner avsatt til Landbruks-, natur-, friluftsliv- og reindriftsområde (LNFR-område). Kartlegginger av områdets naturverdier er gjennomført som del av verneplanprosessen. I noen tilfeller er eksisterende data brukt som utgangspunkt for vurdering av verneverdi. Bruksinteresser er klarlagt gjennom høring av verneforslag og annen kontakt med berørte parter.

Vernet vil begrense de fremtidige mulighetene for bl.a. skogbruk, jordbruk, mineralutvinning regulering av vassdrag, nedbygging og annen omdisponering fra natur til andre formål. Det er ellers i verneplanprosessen lagt vekt på å imøtekomme andre interesser gjennom avgrensning og forskriftsutforming.

Statsforvalteren mener at verneforslaget slik det nå foreligger har små negative konsekvenser. Samlet sett vurderer Statsforvalteren det slik at de samfunnsøkonomiske konsekvensene av vernet vil være positive på sikt. Forslaget vil sikre natur som har en positiv samfunnsnytte, selv om denne ikke kan verdsettes. Forslaget vil samtidig bidra til oppfyllelse av nasjonale og internasjonale forpliktelser om å ivareta naturmangfoldet. Verneforslaget vil også sikre viktig område for friluftsliv.

### 4.2 Forvaltningsmessige og budsjettmessige konsekvenser

De største kostnadene som følge av etablering av verneområder vil være utgifter til forvaltning og skjøtselstiltak for å opprettholde verneverdiene. I tillegg vil det kunne være behov for å restaurere natur i deler av området. Basert på nåværende kunnskap om Tiurkollen ser ikke Statsforvalteren behov for verken restaurering eller utarbeidelse av skjøtelsesplan, men det kan ikke utelukkes at det kan bli aktuelt på et senere tidspunkt med skjøtsel som fristilling av eik eller uttak av plantet gran.

### 4.3 Avveining skogvern - skogbruk

Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet fikk den 1. juli 2020 i oppdrag fra Klima- og miljødepartementet og Landbruks- og matdepartementet å utrede forvaltningstiltak knyttet til skogvern og konsekvenser for avvirkingen og skognæringens bidrag til det grønne skiftet. I rapport M-2007-2021 har direktoratene foreslått retningslinjer for avveininger.

I oppdrag fra Klima- og miljødepartementet datert 8.11.2021 ba Klima- og miljødepartementet om at forslaget iverksettes, med noen mindre justeringer. For privateid skog skal forslaget iverksettes for områder der det mottas tilbud etter 1. februar 2022, og ved vern av offentlig eid grunn for områder der det meldes oppstart fra og med samme dato.

Området Tiurkollen ble tilbudt for frivillig vern av grunneierne før 1. februar 2022, og arealet er derfor ikke avveid.

#### 4.4 Forvaltningsmyndighet

Statsforvalteren har i forbindelse med høringen ikke fått bekreftet om Skien kommune ønsker forvaltningsmyndighet for naturreservatet. Kommunen har stått på høringslisten og blitt forespurt direkte i høringsdokumentet. Vi legger derfor til grunn at kommunen ikke ønsker forvaltningsmyndighet over området.

### 5. Beskrivelse av området med merknader

#### Tiurkollen, Skien kommune

Totalareal 922 dekar.

Skogareal totalt 790 dekar.

Produktiv skog 790 dekar.

#### Verneformål og særskilte verneverdier:

##### *Verneformål*

Formålet med forskriften er å bevare et område som:

- a. representerer bestemte typer natur i form av sørboreal blandingsskog, rik edellauvskog og gammel lavlandsgranskog
- b. har særskilt betydning for biologisk mangfold på grunn av forekomst av død ved og sjeldne og trua arter av karplanter og sopp.

##### *Verneverdier*

Beskrivelsen under er i stor grad basert på rapporten til Biofokus fra naturkartleggingen i 2021, men også på tidligere kartlegginger.

Tiurkollen utgjør et ganske variert skoglandskap med kvaliteter knyttet både til barskog, boreal løvskog og edellauvskog. Det er stor variasjon i vegetasjon, og et topografisk variert terreng der alle eksponeringer er representert. Skogen er gjennomgående eldre men særlig i nordøst og øst er det en del yngre skog. Her er det også noen små myrer og sumpskog som er svært hardt grøftet. Det er stedvis en del død ved, men større arealer har lite død ved. Stedvis noe eksponert eik og furu med mange hule eiker i sørvest. Det er mindre partier med høybonitetsskog. Eldste alder på furu er >150 år, eldste alder på gran er >140 år.

Det er vanskelig i dette området å få med de verdifulle områdene uten å måtte inkludere noe ungskog og planta skog.

Nord-vest i området er det tidligere kartlagt en rik blandingsskog i lavlandet. Den er kartlagt etter DN-håndbok 13 i 2010 og vurderes som viktig (B-verdi). Deler av denne ligger utenfor tilbudsområdet. Det ble funnet to rødlistede naturtyper i lokaliteten, frisk rik edellauvskog (NT) og lågurtedellauvskog (VU). Det er registrert noen rødlistearter og potensialet i partier vurderes som høyt for jordboende sopp, insekter og vedboende sopp særlig. Foruten alm (EN) og ask (EN) ble ospehvitkjuke (NT), rosenkjuke (NT), skorpepiggsopp (NT), eggegul kjuke (NT), svartsoneskjuke (NT), furustokkjuke (NT) og ruteskorpe (NT) funnet.

Det er tidligere kartlagt flere MiS-livsmiljøer innenfor tilbudsområdet: Rik bakkevegetasjon, liggende død ved, rikbarkstrær, eldre lauksuksesjon, hule lauvtrær og stående død ved er kartlagt flere steder.

Lokaliteten fikk score **4.50** på verneindeks, med spesielt god score på kategoriene innenfor naturgitt mangfold. Området fikk også god score på gamle store trær og dødved.

Området oppfyller vernemangler knyttet til biologisk gammel skog, lavereliggende skog, skog på høyere boniteter og naturtyper med innslag av gammel hul eik og rik edellauvskog. I tillegg ligger området i sørboreal og boreonemoral vegetasjonssone.

#### **Inngrepsstatus og andre interesser:**

Det går et par traktorveier og det ligger en liten hytte/brakk som tidligere er brukt i forbindelse med hogst (gnr./bnr. 257/1). Statsforvalteren er ikke kjent med at det er andre innretninger eller tekniske inngrep innenfor området. Av andre interesser anser Statsforvalteren friluftsliv og jakt som de mest aktuelle.

#### **Sammendrag av høringsuttalelsene:**

Verneplanen for området ble sendt på høring til:

Grunneiere, Skien kommune, Telemark fylkeskommune, Grenland friluftsråd, Birdlife Norge Grenland lokallag, Naturvernforbundet i Øst- Telemark, Naturvernforbundet i Vest- Telemark, Naturvernforbundet i Midt- Telemark, Forum for Natur og Friluftsliv i Telemark, Naturvernforbundet i Telemark, Norges Jeger- og Fiskerforbund Telemark, Birdlife Norge avdeling Telemark, DNT Telemark, Vestfold og Telemark orienteringskrets, Skagerak Energi AS, Skagerak Kraft AS, Vest- Telemark Kraftlag AS, Øst- Telemarkens brukseierforening, Telemark Energi AS, Everket AS, Telemark Nett AS, DE Nett AS, Den norske turistforening, Direktoratet for mineralforvaltning med bergmesteren for Svalbard, Forsvarsbygg, Friluftsrådenes landsforbund, Landbruksdirektoratet, Luftfartstilsynet, Natur og Ungdom, Norges Naturvernforbund, NHO Reiseliv, Norges Bondelag, Norges Geologiske Undersøkelse, Norges Handikapforbund, Norges Idrettsforbund og Olympiske og Paralympiske komité, Norges Jeger- og fiskerforbund, Norges Luftsportforbund, Norges Miljø- og Biovitenskapelige Universitet, Norges Miljøvernforbund, Norges Orienteringsforbund, Norges vassdrags- og energidirektorat, Norges Biologforening, Norges Bonde- og Småbrukarlag, Norsk Botanisk Forening, Norsk Friluftsliv, NIBIO Norsk Institutt for Bioøkonomi, Stiftelsen norsk institutt for naturforskning NINA, Norsk organisasjon for terrengsykling, Norsk orkideforening, Birdlife Norge, Norsk Sau og Geit, Norsk Zoologisk Forening, NTNU Fakultetet for naturvitenskap, NTNU Vitenskapsmuseet, SABIMA, Statens kartverk, Statkraft SF, Statnett SF, Språkrådet, Statens vegvesen vegdirektoratet, Stiftelsen WWF verdens naturfond, Småkraft AS, Lede AS, Telemark Bonde og Småbrukarlag, Telemark Botaniske Forening, Aust Telemark Sau og Geit, Telemark Sau og Geit, Avinor AS, Bane Nor Eiendom AS, Bane Nor SF og Den Norske Turistforening.

Det har kommet inn åtte høringsuttalelser til verneforslaget. Vi har også tatt med uttalelser til oppstartsmeldingen når vedkommende instans kun har kommet med uttalelse til den og ikke høringen. Det gjelder uttalelse fra Landbruksdirektoratet, Direktoratet for mineralforvaltning og Språkrådet.

**Landbruksdirektoratet (brev datert 19.12.2023) uttaler følgende:**

«Som høringsinstans for forslag til opprettelse av nye naturreservat, ønsker vi å gi noen generelle innspill til verneprosessen.

**Grundige områdebeskrivelser** Av høringsdokumentene må det tydelig framkomme om og i tilfelle hvordan det aktuelle området nyttes i landbrukssammenheng. Dersom det er landbrukshensyn i området som ikke ivaretas i utkast til forskrift, ber vi om at det begrunnes i høringsdokumentene.

Typiske landbruksinteresser kan være (listen er ikke uttømmende):

o Skogsbilvei som er nødvendig for skogbruk på bakenforliggende arealer

o Traktorvei i forbindelse med jordbruk

o Støl/seterområde

o Beite

o Reindrift

**Utforming av verneforskrift** Dersom det går veier/ferdselsårer gjennom verneområdet, må Statsforvalteren vurdere om det kan gis bestemmelser om merking, rydding og vedlikehold av disse. Det bør legges til rette for drift og vedlikehold av eventuelle støl-/seterområder og åpnes for andre tekniske tiltak som bidrar til en landbruksmessig utnyttelse av området. Dersom slike tiltak ikke er ønskelig innenfor verneområdet, må det gis en faglig begrunnelse for dette i høringsdokumentene.

Beitebruk vil være aktuelt i mange områder som foreslås vernet som naturreservat. Det bør derfor vurderes om forskriften kan åpne for dette. Hvis ikke, må det redegjøres for hvorfor i høringsdokumentene. Dersom det åpnes for beiting i området bør det også utarbeides bestemmelser for utsetting av saltsteiner og oppføring/vedlikehold av gjerder og sanketrøer.

For alle tiltakene over må det vurderes om det kan gis bestemmelser om motorferdsel i forbindelse med tiltakene. Det bør gis generelt unntak fra ferdselsbestemmelsene i forbindelse med uttransportering av syke og skadde bufe.

Vi forutsetter at Statsforvalterens landbruks- og reindriftsfaglig kompetanse involveres i utforming av forskrift og verneplan. Det vil også være nyttig å involvere den lokale landbruksforvaltningen i arbeidet.»

**Direktoratet for mineralforvaltning (brev datert 17.01.2024) uttaler følgende:**

«Høgefjell, Tiurkollen, Bratterud, Rollagåsen, Nesfjellet, Fjellstulfjellet, Mælestauljuvet, Bandaksliane og Bjørnøya i kommunene Nissedal, Skien, Tinn, Seljord, Notodden, Kviteseid og Larvik

DMF kan ikke se at det foreslåtte vernet kan få følger for registrerte forekomster av mineralske ressurser, bergrettigheter eller masseuttak i drift innenfor disse områdene. Her har vi derfor ingen merknader.»

**Språkrådet (brev datert 22.01.2024) uttaler følgende:**

«I SSR er primærnamnet registrert med skrivemåten Tiurkollen som eineform. Det verkar tilrådeleg å la verneområdet få namnet Tiurkollen naturreservat. Tiurkollen kan seiast å vera ein ruvande fjellformasjon som ligg sentralt i området. (På kartserien Økonomisk kartverk frå 1965 er denne kollen kalla Høgsetkollen. Etter oppmoding frå Språkrådet skreiv Kartverket eit brev til Skien kommune 9. januar i år og bad kommunen få det avklara kva som er rett namn på kollen, og frå kommunen er det no komme eit brev der det blir stadfest at Tiurkollen er rette namnet. Sjå den medsende brevkopien med namnet «Vestf og Telemark – elleve verneomr – Tiurkollen – stadfesting frå Skien kommune av at dette er rett namn».)»

**Bane Nor (brev datert 11.4.2025) uttaler følgende:**

«Bane Nor har ingen merknader.»

**Statnett (brev datert 22.4.2025) uttaler følgende:**

«Foreslåtte nye naturreservat i Skien og Tokke kommuner og utviding av et eksisterende naturreservat i Notodden kommune berører ikke Statnett SF sine anlegg eller planer. Statnett har derfor ingen merknader til opprettelse og utvidelse av gitte naturreservat.»

**Norges vassdrags- og energidirektorat (brev datert 2.6.2025) uttaler følgende:**

«Vi viser til melding om høring om verneprosess for utvidingen av [Jønngiljo](#), [Tiurkollen](#), [Modalen](#) og [Smogågjuvet](#). (Lenke til NVE Atlas)

NVE har sett gjennom verneforslaget for de foreslåtte verneområdene med tanke på energi- og vassdragsinteresser som eksisterende og planlagte energi- og nettanlegg, vannkraftverk, hydrologiske målestasjoner m.m.

**[Jønngiljo](#)**

Utvidelsen grenser med høyeste regulerte vannstanden til Tinnsjøen (HRV på 191,62 m.o.h) som er regulert i forbindelse med kraftproduksjon i Årlifoss kraftverk. Kraftverket eies av Skagerak Kraft AS. Øst-Telemarkens Brukseierforening er tiltakshaver av reguleringsmagasinet. Vi kan ikke se at Skagerak Kraft AS og Øst-Telemarkens Brukseierforening kommentert verneforslaget. Vi ber derfor Skagerak Kraft AS og Øst-Telemarkens Brukseierforening om å uttale seg om behovet i dette området. Når verneområdet ligger nært reguleringsmagasinet kan det oppstå behov for arbeid eller motorferdsel i verneområdet for å oppfylle krav eller rettigheter i forbindelse med reguleringen. Rydding av vegetasjon, pålegg om erosjonssikring er noen eksempler på tiltak som kan være aktuelle ved reguleringsmagasinet. Vi ber om at Statsforvalteren i dialog med kraftselskaper vurderer behovet knyttet til reguleringen i dette området. Vern er et varig tiltak og vi ber om å tilrettelegge for behovet knyttet til eksisterende reguleringen slik at regulanten får oppfylt sine plikter og rettigheter.

Dette er et eksempel på hvordan slike bestemmelser kan utformes.

**§4 Generelt unntak for**

- Tiltak som er nødvendig for istandsetting ved akutt behov på eksisterende vassdragsanlegg og reguleringsmagasin i eller inntil verneområdet.

**§6 Generelt unntak for motorferdsel**

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for motorferdsel knyttet til tiltak som er nødvendig for istandsetting ved akutt behov på eksisterende vassdragsanlegg og reguleringsmagasin i eller inntil verneområdet. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.

**§7 Spesifisert dispensasjon for**

- Drift, vedlikehold og andre tiltak på vassdrags- og energianlegg og reguleringen, i den utstrekning det er nødvendig for å utøve rettigheter eller oppfylle plikter gitt i eller i medhold av energi- og vassdragslovgivningen.
- Motorisert transport knyttet til punkt over.

*Vi kan ikke se at det ligger noen nettanlegg i dette området og ber områdekonsesjonærer Everket AS om å uttale seg om verneforslaget kommer i konflikt med noen eksisterende eller planlagte anlegg i dette området.*

*Som NVE kommenterte i forbindelse med oppstartsmeldingen er det digitalt kartlagt småkraftpotensial i Rudsåi. Statsforvalter har oversendt alle innspill til grunneierne som er dermed orientert om potensialet.*

#### **Smogågjuvet og Modalen**

*Smogågjuvet grenser til Strandstølvatn som er en del av Tokke-Vinje reguleringen. Det ligger en sperredam ved verneområdet. Etter innspill fra Statkraft om behovet knyttet til vedlikehold, rehabilitering og ombygging av dammen har Statsforvalteren grenset ut et område fra utløpet til nedstrøms av demningen. Statkraft melder tilbake at en slik avgrensning gjør det mulig å vedlikeholde og oppgradere vassdragsanlegget uten at det berører verneområdet. NVE var i kontakt med Hallgeir Kleiv i Statkraft som melder tilbake at de ikke har noen ytterlige kommentarer til verneforslaget og anser avgrensningen som tilstrekkelig.*

*I det foreslåtte verneområde Modalen fikk Vest-Telemark Kraftlag AS i 2016 konsesjon for å bygge Heibøåi kraftverk. Kraftverket ble ikke bygd innen fristen. I november 2024 ble søknaden om utsatt bygge frist avslått av NVE på grunn av ny kunnskap om biologisk mangfold og stor negativ påvirkning av kraftutbyggingen som ikke kunne reduseres i tilstrekkelig grad med avbøtende tiltak.*

*I forbindelse med meldingen om oppstart av skogvern har Skafså kraftverk ANS som har en konsesjon for regulering av vannmagasinene Urvatn og Borsæ uttalt at de har fire sperredammer ved Borsæ. Skafså kraftverk ANS ba statsforvalter om å ta hensyn til tiltak nødvendig for drift, vedlikehold og oppgradering av sperredammene. Skafså kraftverk ANS ba blant annet om å flytte vernegrensen til HRV + 1 meter, dvs. til kote 757,13 moh. I tillegg ba Skafså kraftverk ANS om å grense ut steinuttak, areal som er dekt av dammer med 10 meter klaring nedstrøms og sideveis. Statsforvalter mener at siden grunneierne trukket ut arealet som grenser til Borsæ fra tilbudet, berører ikke vern vassdragsanlegg og reguleringen. NVE ber Skafså kraftverk ANS om å vurdere verneforslaget og uttale om det er behov for ferdsel eller anleggsarbeid i verneområdet.*

*Vi legger merke til at Skafså kraftverk ANS er ikke med i adresseliste til høringen. Vi ber statsforvalter om å ta kontakt med Skafså kraftverk ANS for å forsikre at avgrensningen er tilstrekkelig og de har ikke noe behov for arbeid og motorferdsel i naturreservatet.*

*Vi kan ikke se at det ligger noen nettanlegg i dette området og ber områdekonsesjonærer Telemark Nett AS om å uttale seg om verneforslaget kommer i konflikt med noen eksisterende eller planlagte anlegg i dette området.*

#### **Tiurkollen**

*Så langt NVE kjenner til er det ingen energi- og vassdragsinteresser innenfor de foreslåtte verneområdene. Vi ber områdekonsesjonærer Lede AS om å uttale seg om verneforslaget kommer i konflikt med noen eksisterende eller planlagte anlegg i dette området.» «*

#### **Telemark fylkeskommune (brev datert 10.4.2025) uttaler følgende:**

*«Telemark fylkeskommune viser til sending datert 10. april 2025 for to nye naturreservat i kommunane Skien og Tokke og utviding av eit eksisterande naturreservat i Notodden kommune*

## **Bakgrunn**

Statsforvaltaren har sendt verneplan for frivillig vern av skog på privat grunn på høyring. Høyringa er ledd i det nasjonale arbeidet med frivillig vern av skog der private grunneigarar har sendt inn tilbod om vern av eigen skog.

Høyringa omfattar tre tilbodsområde i kommunane Notodden, Skien og Tokke. To av områda er nye naturreservat, eit er utviding av eksisterande naturreservat. Det er gjort registreringar av naturverdiane i områda som dokumenterar verdier som kvalifiserer for vern etter naturmangfoldlova.

....

## **Fylkeskommunens vurdering**

Fylkeskommunen har koordinert høyringa internt, og vil i punkta nedanfor kommentera på dei delane av verneforslaget som kan påverka ansvarsområda våre:

### **Vilt og fisk**

Fylkeskommunen kan ikkje sjå at verneforslaga vil berøra regionale vilt- og fiskeinteresser negativt.

### **Kulturarv**

Innenfor områda er det ikke kjente nyere tids kulturminner av nasjonal verdi. Det kan likevel være viktige kulturminner av lokal verdi, som ikke er fredet, og som fylkeskommunen ikke har kjennskap til. Kommunen som har forvaltningsansvar for kulturminner som ikke er freda, må gjøre en vurdering av dette. Statsforvalteren bør vurdere om det i utvalgte områder kan åpnes for uttak av enkelte tre med spesiell god kvalitet, til antikvarisk istandsetting av middelalderbygg.»

## **Lede AS (brev datert 5.6.2025) uttaler følgende:**

«Lede AS («Lede») viser til melding om frivillig vern av skog i Telemark - høyring av verneplanar for to nye naturreservat i kommunane Skien og Tokke og utviding av eit eksisterande naturreservat i Notodden kommune, dagsett 10.04.2025 og med referanse 2025/4534.

Frist for fråsegner er fredag 6. juni 2025 og fråsegna er dermed innan fristen.

### **1. Om høyringa**

Bakgrunnen for forslaget er tilbod om frivillig vern av skog frå private grunneigarar. Statsforvalteren i Vestfold og Telemark («SFVT») ynskjer med høyringa å få fram opplysningar om interesser som kan bli påverka av det planlagde verneforslaget.

### **2. Jønngiljo naturreservat - Utviding, Notodden kommune:**

#### **2.1. Eksisterande anlegg nær ved verneområdet som er føreslått**

Lede har ikkje områdekonsesjon i Notodden kommune, der verneområdet for Jønngiljo naturreservat er føreslått plassert. Vi ber derfor SFVT om å kontakte gjeldande områdekonsesjonær, Everket AS, for føresegner.

Lede eig og driftar anlegg som er etablert i samsvar med anleggsconsesjon innan kommunen.

##### **2.1.1. Høgspentanlegg på regionalnettnivå (anleggsconsesjon):**

Nettanlegg som vert drifta i samsvar med tildelte anleggsconsesjonar har god avstand til verneområdet.

Lede informerer om at dei kraftlinjene som er teikna inn lengst sør i vernekartet er eigd og drifta av Statnett SF. Lede ber difor om at SFVT tek kontakt med dei i forbindelse med høyringa.

## **2.2. Planar om nye anlegg nær ved verneområdet**

### **2.2.1. Høgspontanlegg på regionalnettnivå (anleggskonsesjon):**

Det finst ingen planar om å etablere nye regionalnettanlegg nær ved verneområdet som er føreslått.

## **3. Tiurkollen naturreservat, Skien kommune:**

### **3.1. Eksisterande anlegg nær ved verneområdet som er føreslått**

Lede har etter energilova områdekonsesjon i Skien kommune, der verneområdet for Tiurkollen naturreservat er føreslått plassert. Dette inneber at vi etablerer, eig og driftar straumnett i innan kommunen (høgspenst og lågspenst fordelingsnett). Vidare har Leide anlegg som er etablert i samsvar med anleggskonsesjon innan kommunen.

Nettselskapet har elektriske anlegg nær ved verneområdet, og det er viktig å sikre at det kan gjennomførast naudsynt drift, vedlikehald og fornying av disse anlegga.

#### **3.1.1. Låg- og høgspontanlegg på distribusjonsnettnivå (områdekonsesjon):**

Det er ikkje etablert låg- eller høgspontanlegg innanfor eller nær til verneområdet som er føreslått. Det næraste nettanlegget som driftast av Leide ligg ca. 300 meter sør for verneområdet.

#### **3.1.2. Høgspontanlegg på regionalnettnivå (anleggskonsesjon):**

Nettanlegg som vert drifta i samsvar med tildelte anleggskonsesjonar har god avstand til verneområdet.

## **3.2. Planar om nye anlegg nær ved verneområdet**

### **3.2.1. Låg- og høgspontanlegg på distribusjonsnettnivå (områdekonsesjon):**

Det finst ingen planar om utvikling av distribusjonsnettanlegg nær ved verneområdet som er føreslått.

### **3.2.2. Høgspontanlegg på regionalnettnivå (anleggskonsesjon):**

Det finst ingen planar om å etablere nye regionalnettanlegg nær ved verneområdet som er føreslått.

## **4. Modalen og Smogåggjuvet naturreservat, Tokke kommune:**

### **4.1. Eksisterande anlegg nær ved verneområdet som er føreslått**

Lede har ikkje områdekonsesjon i Tokke kommune, der verneområdet for Modalen naturreservat og Smogåggjuvet naturreservat er føreslått plassert. Vi ber derfor SFVT om å kontakte gjeldande områdekonsesjonær, Telemark Nett AS, for føreseigner.

Lede eig og driftar anlegg som er etablert i samsvar med anleggskonsesjon innan kommunen.

#### **4.1.1. Høgspontanlegg på regionalnettnivå (anleggskonsesjon):**

Nettanlegg som vert drifta i samsvar med tildelte anleggskonsesjonar har god avstand til verneområdet.

## **4.2. Planar om nye anlegg nær ved verneområdet**

### **4.2.1. Høgspontanlegg på regionalnettnivå (anleggskonsesjon):**

Det finst ingen planar om å etablere nye regionalnettanlegg nær ved verneområdet som er føreslått.

## **5. Merknader**

*Da Lede AS ikkje har eksisterande nettanlegg, eller har konkrete planar om å gjennomføre tiltak, innanfor dei verneområda som er føreslått, har vi ingen merknader til verneplanane eller tilhøyrande føreslag til verneforskrifter.*

*Ta kontakt dersom det skulle være nokon spørsmål knytt til fråsegna.»*

### **Forsvarsbygg (brev datert 10.6.2025) uttaler følgende:**

*«Vi viser til mottatt materiale. Forsvarsbygg uttaler seg med den hensikt å ivareta Forsvarets arealbruksinteresser.*

*I bestemmelsene er det sikret unntak for militær operativ virksomhet samt avgang og landing med Forsvarets luftfartøy. Vi har derfor ingen ytterligere kommentarer til verneforslaget og anser Forsvarets behov som ivaretatt.»*

### **Norsk Orientering (brev datert 14.4.2025) uttaler følgende:**

*«Norsk Orientering vil gjerne gjøre Statsforvalteren oppmerksom på Norsk Friluftsliv sitt brev til Miljødirektoratet «FORSKRIFTSMAL FOR NATURRESERVATER – FORSLAG TIL ENDRINGER», vedlagt.*

*I tråd med brevets forslag til endringer i forskriftsmalen punkt 1 og 2, ber vi om at orientering tillates i verneområdene.»*

Forslaget til endringer ligger som vedlegg til saken under høringsuttalelser.

### **Statens vegvesen (brev datert 13.6.2025) uttaler følgende:**

*«Vi syner til oversending med brev datert den 10. april 2025.*

**Saka gjeld** verneplan for frivillig vern av skog på privat grunn. Denne høyringa omfattar tre tilbodsområde i kommunane Notodden, Skien og Tokke. To av områda er nye naturreservat, eit er utviding av eksisterande naturreservat.

#### **Statens vegvesen sine innspel til planane**

Område Jønngiljo (Notodden) skal utvidast. Dette området ligg nære Tinnsjøvegen, som er fylkesveg nr. 37. Telemark fylkeskommunen vil følgje opp eventuelle merknader med omsyn til veg.

Tiurkollen (Skien) er ikkje i nærleiken av offentleg veg.

Modalen og Smågogjuvet (Tokke) ligg for det meste langt frå offentleg veg, men i aust grenser område til fv. 450 Skafsåvegen. Telemarks fylkeskommune vil følgje opp naudsynt fråstand til fylkesvegen.

*Ut over dette har vi ingen vesentlege merknader til høyringa.»*

### **Statsforvalterens kommentarer:**

Til innspill fra Landbruksdirektoratet vil Statsforvalteren kommentere at det ikke ligger støl/sæterområde innenfor verneforslaget, men skulle det være aktuelt med beitedyr er det tatt høyde for dette og de andre innspillene i verneforskriften, jf. § 4 bokstav e og f, § 6 bokstav a og § 7 bokstav d.

Når det gjelder uttalelsen fra Forsvarsbygg, så har vi tatt hensyn til unntak for militær operativ virksomhet og hensyn til militær luftoperativ virksomhet i verneforskriftens § 6, første ledd og § 6, bokstav c.

Som svar på innspillet til Norsk orientering så har Miljødirektoratet tidligere (i brev av 9.9.2020) vurdert Norsk Friluftsliv sitt ønske om å ta inn unntak for orientering i verneforskrifter. Miljødirektoratet konkluderte med at større arrangement fortsatt må være søknadspliktig, men at det må vurderes i hvert enkelt tilfelle hva det kan åpnes opp for av aktiviteter. Det er forvaltningsmyndighetene som må foreta vurderinger av hensyn til verneverdiene og dersom det åpnes opp for større arrangementer, er det hensiktsmessig at myndigheten har mulighet til å stille vilkår til gjennomføringen.

Vi mener at et vern skal ikke være til hinder for arrangement som orientering innenfor området, men det er hensiktsmessig med en søknadsplikt slik at forvaltningsmyndigheten har mulighet til å stille enkle vilkår til gjennomføringen. Det kan også gis flerårige tillatelser dersom et arrangement ikke endrer seg i særlig grad. Vi mener at forskriften vil ivareta de aktiviteter som organisasjonen viser til på en god måte, uten at det gis direkte unntak.

Forbudet mot større arrangementer er ikke ment å regulere ordinær turvirksomhet i grupper, dvs. at fellesturer og fellestreninger ikke regnes som arrangement. Utsetting av turposter og turorientering anses heller ikke som arrangement, men kan rammes av forbudet mot midlertidige innretninger.

I uttalelsen fra Fylkeskommunen så bes Statsforvalteren om å vurdere om det i utvalgte områder kan åpnes for uttak av enkelte tre med spesiell god kvalitet, til antikvarisk istandsetting av middelalderbygg. Statsforvalteren har vurdert spørsmålet i tidligere saker og konkluderer med at det må tilstrebes å finne egnede trær til dette formålet utenfor vernegrensa. Uttak av tre vil kunne påvirke verneformålet og sjeldne og trua arter som lever på gamle trær, og er derfor ikke ønskelig.

Øvrige uttalelser tas til etterretning.

### **Navn**

Statsforvalteren tilrår navnet Tiurkollen som i høringsforslaget.

### **Avgrensing**

Det er ikke endringer i avgrensning etter høringen.

### **Verneforskrift**

Det er enkelte mindre endringer i verneforskriften etter høringen, jf. punkt 3.2.

**Statsforvalterens tilråding:**

Statsforvalteren tilrår at området blir vernet som naturreservat med verneforskrift og vernekart som beskrevet.

**Vedlegg:**

Vedlegg 1. Forslag til vernekart for Tiurkollen, Skien

Vedlegg 2. Verneforskrift

Vedlegg 3. Høringsuttalelser